

УДК 321.01:323.2

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.61.27>

ІНСТИТУТИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО: ДЖЕРЕЛА ЛЕГІТИМНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Олександр Безрук

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
кафедра політології, соціології і культурології,
вул. Алчевських, 29, 61002, м. Харків, Україна*

У статті проаналізовано трансформацію джерел легітимності інститутів публічної влади в Україні, спричинену викликами гібридної війни. Акцентовано на недостатності традиційних концепцій легітимності в умовах цілеспрямованого підриву суспільної довіри та дестабілізації державних інститутів. Використовуючи комплексний методологічний підхід, що поєднує теоретичний аналіз класичних (М. Вебер) та сучасних парадигм легітимності (М. Гаймерль, П. Розанваллон, Ю. Габермас, Ф. Шарпф) з емпіричними даними соціологічних досліджень періоду повномасштабної війни РФ проти України, робота розкриває роль взаємодії держави та адаптивного громадянського суспільства. Досліджено феномен безпрецедентної мобілізації українського суспільства через волонтерський рух, гуманітарні ініціативи та мережі взаємодопомоги, що не лише компенсує дефіцити державного апарату, а й активно впливає на формування порядку денного та механізми ухвалення рішень. Показано, що ця синергія стає новим життєво важливим джерелом легітимності, трансформуючи її з односторонньої на двосторонню, що співпродукується спільними зусиллями влади та суспільства. Обґрунтовано виникнення «надзвичайної легітимності», заснованої на здатності влади забезпечувати виживання та консолідацію суспільства в умовах екзистенційної загрози. Виявлено ключові механізми (оперативні комунікаційні платформи, спільні проекти, координація волонтерських ініціатив) та канали, які підвищують суспільну довіру й зміцнюють перформативну легітимність. Результати дослідження підтверджуються стабільно високим рівнем довіри до Збройних сил України, волонтерів та громадських організацій, що контрастує з нижчою довірою до окремих інститутів влади. Виявлені закономірності розкривають наукову новизну дослідження, зосередженого на синергії публічної влади й адаптивного громадянського суспільства в умовах екзистенційної загрози. Зроблено висновок, що така взаємодія є стратегічним ресурсом для забезпечення стійкості держави та подальшого зміцнення демократичних засад у постконфліктний період. Отримані висновки є основою для розробки ефективних стратегій державного управління та підвищення суспільної стійкості в кризові періоди.

Ключові слова: легітимність, інститути публічної влади, громадянське суспільство, гібридна війна, мобільність суспільства, довіра, адаптація, стійкість держави.

Постановка проблеми. Сучасний світовий порядок характеризується поглибленням нестабільності та розширенням спектра загроз, серед яких особливе місце посідають гібридні форми агресії. Як зазначає Марія Гаймерль, «криза легітимності політичних систем видається феноменом нашого часу» [13, р. 5], що підкреслює актуальність питання легітимації правління в кризові часи для політичної науки. Ці виклики, що поєднують воєнні дії, кібератаки, економічний тиск та масовані інформаційно-психологічні операції, фундаментально змінюють природу взаємодії між державою та суспільством. У таких умовах традиційні уявлення про легітимність публічної влади, що історично базувалися на концепціях трикомпонентного панування М. Вебера, системної підтримки Д. Істона, функціональній ефективності Т. Парсонса та інших традиційних підходах, виявляються

недостатніми для пояснення й забезпечення суспільної згоди. Динаміка гібридної війни, спрямована на підлив суспільної довіри та дестабілізацію державних інститутів, вимагає нового методологічного підходу до аналізу джерел легітимності. У цьому контексті дослідження Лізи Деллмут та Йонаса Таллберга підкреслює, що «комунікація еліт формує народну легітимність... еліти впливають на те, як громадяни сприймають врядування» [11], що є особливо актуальним, коли зовнішні сили цілеспрямовано працюють на підлив довіри. Здатність влади зберігати довіру та підтримку громадян в умовах постійного інформаційного тиску й руйнівного зовнішнього впливу стає ключовим фактором національної стійкості, актуалізуючи нагальну потребу в дослідженні детермінантів цього явища.

На тлі цих викликів український досвід функціонування інститутів публічної влади в умовах повномасштабного вторгнення росії яскраво демонструє трансформаційний потенціал взаємодії між державою та громадянським суспільством, який стає визначальним для життєздатності політичної системи. У цих надзвичайних обставинах легітимність уряду та місцевих органів влади формується не лише на підставі їхньої нормативної правомірності, а й через їх спроможність до ефективного реагування на кризові виклики та здатність до взаємодії з активними суспільними групами. Завдяки безпрецедентній самоорганізації та мобільності суспільства, що реалізується через волонтерський рух, гуманітарні ініціативи й мережі взаємодопомоги, громадянське суспільство не тільки ефективно компенсує дефіцити державного апарату, а й активно впливає на формування порядку денного та механізми ухвалення рішень. Це створює унікальний прецедент, де легітимність влади значною мірою підтримується та посилюється знизу. У цьому контексті «взаємодія між інститутами влади та громадянського суспільства є запорукою розвитку нашої держави, посилення її економічного потенціалу та обороноздатності, з огляду на що конче необхідно визначити чинники, що перешкоджають вказаній взаємодії, та шляхи їх усунення» [5]. Так, глибокий аналіз динаміки мобілізації суспільства в умовах екзистенційних викликів, зокрема усвідомлення громадянами своєї ролі як чинника функціонування держави та уособлення влади на місцях, а також практик солідарності, що формуються у відповідь на ці виклики, стає необхідним для осмислення природи суспільної довіри та її визначальної ролі в підтримці легітимності владних структур. З огляду на вищезазначене, постає комплексна наукова проблема дослідження унікальних джерел легітимності, що виникають в Україні внаслідок синергійної взаємодії інститутів публічної влади та адаптивного громадянського суспільства в умовах гібридної війни. Вивчення цих механізмів є ключовим для забезпечення політичної стабільності та формування ефективних стратегій управління державою в умовах тривалих кризових викликів.

Актуальність дослідження. В умовах безпрецедентних викликів гібридної війни, що фундаментально трансформують взаємодію між державою та суспільством, дослідження легітимності публічної влади в умовах кризових трансформацій, а також проблематика взаємодії інститутів влади та громадянського суспільства, набуває особливої актуальності й перебуває у фокусі уваги провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, значний внесок у розуміння ролі громадянського суспільства та його взаємодії з органами влади (особливо в аспектах децентралізації, місцевого самоврядування та суспільної участі в кризових умовах) зробили такі вітчизняні вчені, як О. Борисенко, Л. Васільєва, М. Грузд, І. Корж, М. Месюк, Є. Цокур, О. Чальцева та інші. Однак, попри вагомий доробок цих дослідників, поза їхньою увагою залишається комплексне вивчення трансформації джерел легітимності публічної влади, що відбувається через синергію з адаптивним громадянським суспільством безпосередньо в умовах тривалої повномасштабної війни, з глибоким урахуванням феномену мобільності

суспільства та його впливу на суспільну довіру. Це обґрунтовує актуальність обраної теми та визначає її наукову новизну.

Метою статті є аналіз трансформації джерел легітимності інститутів публічної влади в Україні під впливом гібридної війни, розкриваючи ключову роль взаємодії з адаптивним громадянським суспільством.

Виклад основного матеріалу дослідження. Легітимність, як фундаментальна категорія політичної науки, визначається як колективне сприйняття того, які актори та інституції мають право здійснювати владу, регулювати суспільні відносини та ухвалювати рішення [12]. Вона сягає глибше за суто формальне визнання влади, втілюючи її сприйняття суспільством як морально виправдані та такої, що має право керувати, формуючи основу для умовного суспільного договору між владою та громадянами. У періоди криз, як-от гібридна війна, легітимність постає перед серйозною загрозою, проте, залежно від передумов та обраних стратегій управління, кризові явища можуть як посилити, так і суттєво підірвати її.

Класичні парадигми легітимності, закладені М. Вебером з його тріадою типів панування (традиційного, харизматичного та раціонально-легального), є відправною точкою, однак сучасна політологія відзначає їх недостатність для повноцінного пояснення функціонування влади в епоху глибоких системних криз. На передній план виходять динамічніші концепції: процедурна легітимність, що підкреслює значення чесних і прозорих процесів ухвалення рішень (Ю. Габермас), та перформативна легітимність, яка акцентує на здатності влади ефективно вирішувати проблеми та демонструвати відчутні результати. Ця концепція, відома також як легітимність через ефективність (performance-based legitimacy), є центральною у працях таких дослідників, як Фріц Шарпф, який підкреслює значення «output» (результативності) для легітимації управління [15]. Утім, в умовах гібридної війни, коли цілеспрямований підрив довіри є інструментом агресії, навіть бездоганні процедури та початкові успіхи можуть бути дискредитовані. Це актуалізує питання про джерела демократичної легітимності, яка, як зазначав П'єр Розанваллон, ґрунтується не лише на формальних процедурах та інституціях, а й на здатності влади до постійної адаптивності, саморефлексії та здатності відповідати на потреби громадян, особливо в умовах екзистенційних викликів [14]. Так, криза не лише загрожує легітимності, а й перетворюється на процес її переосмислення та реконфігурації, де її зміцнення або послаблення залежить від обраних стратегій управління.

Громадянське суспільство, у широкому розумінні, є сферою недержавної, добровільної та самоорганізованої активності громадян, що є посередником між індивідом та державою, артикулюючи й захищаючи різноманітні суспільні інтереси [9; 13]. Ця концепція пройшла значну еволюцію в працях багатьох мислителів – від Дж. Локка та А. де Токвіля до А. Грамші та Дж. Александера, – кожен із яких наголошував на різних її аспектах – від захисту прав та свобод до формування суспільної свідомості та участі в публічному дискурсі [7]. Саме в умовах екзистенційних викликів, як-от гібридна війна, громадянське суспільство демонструє свій трансформаційний потенціал. Мобілізація суспільства, що відбувається через волонтерський рух, гуманітарні ініціативи та мережі взаємодопомоги, супроводжується глибинним усвідомленням громадянами своєї ролі не просто як населення, а як єдиної політичної нації, здатної впливати на функціонування держави та уособлювати владу на місцях. Це не тільки компенсує дефіцити державного апарату, а й активно впливає на формування порядку денного та механізми ухвалення рішень, стаючи новим джерелом легітимності.

У світлі формування політичної нації та її мобілізаційного потенціалу подальше осмислення цих процесів вимагає чіткого розмежування інститутів влади та ролі суспіль-

ства. Як на це вказує один із ключових представників інституціонального підходу Д. Норт, «інститути – це правила гри, форми взаємодії, які керують і стримують відносини індивідів. Інститути містять формальні правила, писані закони, формальні соціальні конвенції та неформальні норми поведінки <...> самі по собі правила і норми не є самодостатніми, вони повинні бути вкорінені в більш масштабній структурі організацій і переконань» [10]. Безособові інститути, будучи «правилами гри», покликані обмежувати насильство та сприяти встановленню легітимних інститутів публічної влади. Гібридна війна, інтегруючи військові, економічні, інформаційні та кібернетичні операції, створює безпрецедентні виклики для легітимності публічної влади, цілеспрямовано підриваючи усталені джерела легітимності через масовані дезінформаційні кампанії та психологічні операції, спрямовані на руйнування суспільної довіри. У цих екстремальних обставинах легітимність влади виходить за межі суто інституційних аспектів, стаючи продуктом соціокультурного динамізму, що ґрунтується на спільності цінностей, солідарності та колективній мобілізації. У кризові періоди, коли нормальні демократичні процеси можуть бути призупинені, а очікування змінюються перед обличчям екзистенційної кризи, багато що залежить від легітимності надзвичайних дій тими, хто відповідає [15]. Це вказує на виникнення «надзвичайної легітимності» – особливого типу легітимності, що ґрунтується на здатності влади забезпечувати виживання та консолідацію суспільства в умовах екстремальної загрози.

Реалізація здатності влади забезпечувати виживання й консолідацію суспільства в умовах екстремальної загрози значно залежить від ефективного функціонування її інститутів та ключових акторів. У сфері публічної політики публічна влада функціонує як комплексний колективний актор, чие емпіричне вивчення охоплює діяльність багатограних інституціалізованих суб'єктів. До них належать: державні органи на всіх щаблях управління, політичні партії, засоби масової інформації (як загальнонаціональні, так і регіональні / місцеві), великий бізнес, еліти, а також різноманітні громадські організації та рухи, поряд з місцевими спільнотами. За умов гібридної агресії, що є випробуванням на міцність для всієї державної системи, відбувається кардинальна переорієнтація функціоналу центральних і місцевих органів влади. Їхні ролі зміщуються від здебільшого адміністративно-регулятивних до суто мобілізаційно-адаптивних. Ця еволюція зумовлює нагальну потребу в безперервній реконфігурації ресурсів, блискавичному ухваленні рішень та посиленні міжрівневої координації. Муніципальні структури, зокрема, у контексті тривалої децентралізації та масштабних руйнувань, несуть безпосереднє навантаження щодо забезпечення життєдіяльності населення, організації евакуаційних заходів, гарантування безпеки та оперативного відновлення критичної інфраструктури. Їх спроможність результативно реагувати на ці виклики в екстремальних умовах стає прямим джерелом перформативної легітимності на локальному рівні, що кристалізує суспільну довіру через конкретні, відчутні досягнення. Українські дослідники акцентують, що в умовах воєнного стану трансформація управління є неминучою, а ефективність діяльності органів влади безпосередньо впливає на рівень суспільної довіри та підтримки [1; 2]. Паралельно, динамічні зміни в якості публічної сфери, спричинені зовнішніми та внутрішніми системними факторами, спонукають наукову спільноту до переосмислення можливостей акторів, які, реалізуючи власні цілі, адаптують свої інтереси та ресурсний потенціал до вимог мінливого політичного ландшафту, формуючи принципово нові поведінкові стратегії.

У контексті цих кардинальних трансформаційних процесів в Україні, спричинених гібридною війною, визначальну роль у забезпеченні стійкості та легітимності відіграє громадянське суспільство. Саме воно функціонує не лише як важливий партнер, а і як ключовий каталізатор та джерело легітимності. Його безпрецедентна мобілізація суспільства та

самоорганізація, що проявилася через волонтерський рух, численні гуманітарні ініціативи й мережі взаємодопомоги стали унікальним феноменом українського опору. Українське громадянське суспільство не тільки компенсують дефіцити державного апарату в умовах перевантаження та руйнувань, а й завдяки своїй гнучкості та наближеності до потреб населення виконують важливі функції (контрольну, моніторингову, роз'яснювальну, патронатну допомогу), стаючи ефективною проміжною ланкою між державою і громадянами [3]. Це створює механізм двосторонньої легітимзації, де влада отримує додаткове обґрунтування через підтримку та довіру мобілізованого суспільства, а суспільство, своєю чергою, визнає легітимність дій влади, що відповідають його нагальним потребам та цінностям. Як підкреслює Л. Васильєва, «фундаментальна роль громадянського суспільства у збереженні системи управління суспільством і державою ґрунтується на його атрибутивних характеристиках, що передбачають активну діяльність громадянського суспільства як суб'єкта рефлексії соціальних фактів та джерела ідей у комунікативному дискурсі» [2, с. 48]. Важливою ознакою сталості громадянського суспільства є функціонування його інститутів, через які громадяни та суспільні групи забезпечують самоорганізацію, представництво, реалізацію і захист прав та інтересів. Зокрема, станом на 01.01.2023 р. в Україні зареєстровано 99,556 тис. громадських організацій та 26,846 тис. благодійних організацій [6]. З початком повномасштабного вторгнення РФ 2022 року реакцією громадянського суспільства стало створення 6,367 тис. нових благодійних організацій, що перевищувало рівень 2021 року більш ніж у 7,5 разів. Це означає, що українське суспільство має високий мобілізаційно-організаційний потенціал перед загрозами і викликами [6]. Тож справедливим буде твердження, що волонтерський рух та громадські ініціативи стали невід'ємною частиною системи національної стійкості, посилюючи зв'язки між державою та громадянами і сприяючи консолідації суспільства.

Підтвердженням трансформаційних процесів у джерелах легітимності та зміцнення її різних типів в умовах гібридної війни слугують дані соціологічних досліджень українських центрів. Згідно з опитуваннями Київського міжнародного інституту соціології (далі – КМІС) [4] у травні 2024 року та Центру Разумкова [8], довіра до Збройних сил України є стабільно надзвичайно високою (92 % за КМІС, 93,5 % за Разумковим), як і до Державної служби з надзвичайних ситуацій (85,5 % за Разумковим) та добровольчих загонів (85,5 % за Разумковим). Довіра до Служби безпеки України (54 % КМІС, 64 % Разумков), Міністерства оборони України (63 % Разумков) та Національної поліції (37 % КМІС, 47 % Разумков) також зберігає високий або помірний рівень. Ці показники яскраво ілюструють феномен «надзвичайної легітимності» та «перформативної легітимності», що ґрунтуються на здатності влади забезпечувати виживання, безпеку та ефективність у кризових умовах.

Водночас опитування демонструють значно нижчий рівень довіри до Верховної Ради (13 % КМІС, 77 % недовіри Разумков) та Уряду України (20 % КМІС, 71 % недовіри Разумков). Низькою залишається довіра до інституцій у сфері забезпечення справедливості – прокурорів (63,5 % недовіри Разумков) та суддів (73 % недовіри Разумков), де відзначається суспільне розчарування через відсутність відчутних результатів у боротьбі з корупцією [4; 8]. Ця дилема між низькою довірою до деяких формальних інститутів та загальною готовністю суспільства продовжувати опір («терпіти війну стільки, скільки буде потрібно») вказує на складну динаміку легітимності, де процедурні та результативні недоліки можуть суттєво підривати суспільну довіру, проте компенсуватися іншими факторами, як-от віра в перемогу й національна єдність. Особливо варто відзначити стабільно високу довіру до волонтерів (81 % КМІС, 80 % Разумков) та громадських організацій (60,5 % Разумков) [4; 8]. Це підтверджує їх ключову роль у системі національної стійкості

та як потужного джерела суспільної легітимності. Волонтерський рух, разом зі Збройними силами, є тими «маркерними» інституціями, довіра до яких об'єднує майже всіх українців, незалежно від соціально-демографічних характеристик, географії тощо.

Висновки. Так, симбіотична взаємодія між адаптивними інститутами публічної влади та динамічним громадянським суспільством перетворюється на життєво важливий ресурс для забезпечення стійкості держави й підтримки надзвичайної легітимності в умовах гібридної війни. Аналіз динаміки взаємодії між інститутами публічної влади та громадянським суспільством в умовах гібридної війни дає змогу виокремити низку ключових механізмів і каналів, що є вирішальними для підвищення суспільної довіри та зміцнення легітимності. Насамперед це оперативні комунікаційні платформи та спільні проєкти, які забезпечують двосторонній обмін інформацією, швидке реагування на нагальні потреби та синхронізацію зусиль у протидії агресії. До таких механізмів належать створення спільних робочих груп, дорадчих органів при органах влади із залученням представників громадянського суспільства, розвиток цифрових платформ для збору зворотного зв'язку та залучення до ухвалення рішень. Ефективна координація волонтерських ініціатив з державними програмами, делегування частини повноважень щодо надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги громадським організаціям, а також спільний моніторинг та контроль за розподілом ресурсів – усе це сприяє формуванню перформативної легітимності. Такі форми взаємодії не лише демонструють адаптивність влади, а й генерують глибинну суспільну довіру, оскільки громадяни безпосередньо бачать, як їх активність інтегрується в ширшу систему опору та як влада ефективно реагує на виклики.

Особливе значення у формуванні та зміцненні легітимності в екстремальних умовах відіграє феномен мобілізації населення. Український досвід гібридної війни яскраво демонструє, що інтенсивна самоорганізація громадян, їх готовність до волонтерської діяльності та активна участь у національному опорі стають потужним фактором впливу на сприйняття легітимності інститутів публічної влади. Це не просто підсилення дієвості держави «знизу», а формування нових джерел легітимності, що ґрунтуються на спільній меті, солідарності та ефективності колективних дій. Мобілізація населення перетворює легітимність з односторонньої, що виходить від держави, на двосторонню, яка співпродукується спільними зусиллями влади та суспільства. Такий процес призводить до формування «надзвичайної легітимності», яка виникає в умовах екзистенційної загрози та забезпечується через взаємну довіру, консолідацію і відчуття спільної відповідальності. Ця взаємодія є не просто інструментом подолання кризи, а стратегічним ресурсом для забезпечення стійкості держави та подальшого зміцнення демократичних засад у постконфліктний період. Проведене дослідження розкриває унікальну трансформацію джерел легітимності в умовах тривалої повномасштабної війни, наголошуючи на феномені мобільності суспільства та його вирішальному впливі на суспільну довіру, що становить наукову новизну роботи. Подальші дослідження могли б зосередитися на сталості цих нових джерел легітимності в довгостроковій перспективі та розробці механізмів їх інтеграції в офіційні інституційні практики для підвищення ефективності державного управління.

Список використаної літератури

1. Борисенко О. П. Взаємодія публічної влади й громадянського суспільства в реалізації національних інтересів України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. Том 35(74). № 4. С. 59–64. DOI: 10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/09

2. Васильєва Л. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в умовах децентралізації влади. *Економічні горизонти*. 2023. № 1(23). С. 43–50. DOI: 10.31499/2616-5236.1(23).2023.272840
3. Гавкалова Н. Л., Грузд М. В. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №10 (160). С. 281–290. URL: <https://surl.it/hrswdo> (дата звернення: 17.05.2025)
4. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС). *Динаміка довіри соціальним інституціям у 2021–2024 роках*. 2024. URL: https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1467&page=1#_ftnref1 (дата звернення: 11.05.2025)
5. Сенча С. А. Інституціональне забезпечення публічно-управлінської діяльності у сфері розвитку громадянського суспільства в Україні. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. № 31(70). С. 100–107.
6. Україна покращила показник сталості організацій громадянського суспільства. *Детектор медіа*. 26.10.2023. URL: <https://cs.detector.media/law-and-money/texts/185703/2023-10-26-ukraina-pokrashchyla-pokaznyk-stalostiorganizatsiy-gromadyanskogo-suspilstva/#~:text=> (дата звернення: 11.05.2025)
7. Формування та становлення громадянського суспільства в Україні : колект. монографія / Цимбалюк В. І. та ін. ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Одеса : Купрієнко С. В., 2019. 158 с.
8. Оцінка ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, ставлення до виборів під час війни, віра в перемогу. *Центр Разумкова*. 2025. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-instituty-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> (дата звернення: 04.06.2025)
9. Цокур Є. Г. Джерела легітимності політичної влади: в контексті взаємодії держави та громадянського суспільства : дис. ... докт. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2011. 389 с.
10. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика : монографія. Вінниця : ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.
11. Dellmuth L., Tallberg J. Legitimacy politics: Elite Communication and Public Opinion in Global Governance. *Cambridge University Press*. 2023. URL: https://www.researchgate.net/publication/367075488_Legitimacy_Politics_Elite_Communication_and_Public_Opinion_in_Global_Governance (дата звернення: 14.05.2025)
12. Falkheimer J. Legitimacy Strategies and Crisis Communication. *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. 2021. URL: <https://oxfordre.com/politics/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-1567> (дата звернення: 05.05.2025)
13. Haimerl M. In Search of Legitimacy in Times of Crisis. *Berlin Working Paper on European Integration*. 2013. No. 18. 40 p. URL: https://www.polsoz.fu-berlin.de/polwiss/forschung/international/europa/partner-und-online-ressourcen/arbeitspapiere/2013-18_Haimerl_In_Search_of_Legitimacy.pdf (дата звернення: 04.05.2025)
14. Rosanvallon P. Democratic Legitimacy: Impartiality, Reflexivity, Proximity. Princeton University Press. 2008. 248 p.
15. Scharpf F.W. Governing in Europe: Effective and Democratic? Oxford University Press. 1999. 243 p.
16. Schmidt V.A. Power and Legitimacy During Emergency Politics. A Democratic Audit of Responses to the COVID-19 Crisis. *REGROUP Research Paper*. Apr. 2024. No. 12. 32 p. URL: <https://www.cidob.org/sites/default/files/2025-01/REGROUP%20research%20paper%20no.%2012.pdf> (дата звернення: 04.06.2025)

INSTITUTIONS OF PUBLIC AUTHORITY AND CIVIL SOCIETY: SOURCES OF LEGITIMACY IN THE CONTEXT OF HYBRID WARFARE

Oleksandr Bezruk

*H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,
Department of Political Science, Sociology, and Cultural Studies
Alchevskykh St., 29, 61002, Kharkiv, Ukraine*

The article analyzes the transformation of sources of legitimacy of public authority institutions in Ukraine, caused by the challenges of hybrid warfare. Emphasis is placed on the inadequacy of traditional concepts of legitimacy in conditions of deliberate undermining of public trust and destabilization of state institutions. Using a comprehensive methodological approach that combines theoretical analysis of classical (M. Weber) and modern paradigms of legitimacy (M. Haimenl, P. Rosanvallon, J. Habermas, F. Scharpf) with empirical data from sociological surveys conducted during Russia's full-scale war against Ukraine, the work reveals the unique role of interaction between the state and adaptive civil society. The phenomenon of unprecedented mobilization of Ukrainian society through the volunteer movement, humanitarian initiatives, and mutual aid networks is investigated. This mobilization not only compensates for the deficiencies of the state apparatus but also actively influences the formation of the agenda and decision-making mechanisms. It is shown that this synergy becomes a new vital source of legitimacy, transforming it from a one-sided to a two-sided phenomenon, co-produced by the joint efforts of the authorities and society. The emergence of "emergency legitimacy" is substantiated, based on the ability of the authorities to ensure the survival and consolidation of society in the face of an existential threat. Key mechanisms (operational communication platforms, joint projects, coordination of volunteer initiatives) and channels that enhance public trust and strengthen performative legitimacy are identified. The research results are confirmed by the consistently high level of trust in the Armed Forces of Ukraine, volunteers, and public organizations, which contrasts with lower trust in certain government institutions. The identified patterns reveal the scientific novelty of the study, focused on the synergy between public authority and adaptive civil society in conditions of existential threat. It is concluded that such interaction is a strategic resource for ensuring the state's resilience and further strengthening democratic principles in the post-conflict period. The obtained conclusions serve as a basis for developing effective strategies for public administration and increasing societal resilience during crisis periods.

Key words: legitimacy, public institutions, civil society, hybrid warfare, societal mobilization, trust, adaptation, state stability.